

ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣ ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಮಾಯಾಪರದಂತೆ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಗ್ಡ್ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಸೌಕರ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಮೊಬೈಲ್ ಬಳಕೆದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣದ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಬಾಲವೃದ್ಧರಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮೀಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಮಾಹಿತಿಪೂರದಲ್ಲಿ ಮಿಂದೆದ್ದು ಸಂಭ್ರಮಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಆನ್‌ಲೈನ್ ವಂಚನೆಯಿಂದ ಹಣೆಹಣೆ ಚಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣದ ಭಾಗವಾಗಿ ಆನ್‌ಲೈನ್ ದಾಖಲಾತಿ, ಆನ್‌ಲೈನ್ ಅರ್ಜಿ, ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪಾವತಿಯಂತಹ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣದ ಬಿರುಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿರುವ ಮುಗ್ಧ ಜನರು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ರೈತರು ಹಾಗೂ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದರ ಬಲಿಪಶುಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅಮಾಯಕರು ಮಾತ್ರ ಬಲಿಪಶುಗಳು ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲ; ತುಸು ಯಾಮಾರಿದರೂ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೂ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದ ದಂಡವನ್ನೇ ಪಾವತಿ ಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಡಿಜಿಟಲ್ ಕಬಂಧಬಾಹುಗಳು ಹಣವನ್ನಷ್ಟೇ ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ; ಮಾನವನ್ನೂ ಹರಣ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣದ ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ನಗದು ಪಾವತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಿಂದೆಂದೂ ಕಾಣದಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಂಡಿದೆ. ಯುಪಿಐ ಪಾವತಿಯಂತೂ ಊಹೆಗೂ ಮೀರಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಗಳಾದ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಸರಳ ಪಾವತಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸದ್ಯ ಇರುವ ಪಾವತಿ ತಾಣಗಳು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿವೆಯಾದರೂ, ಭದ್ರತೆಯೇ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಡಿಜಿಟಲ್ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬೆಳೆದಂತೆಯೇ ಅದರ ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ಆನ್‌ಲೈನ್ ವಂಚನೆ ಜಾಲವೂ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಆ ಕೋಟಿಯಲ್ಲೊಂದು ರಂಧ್ರ ಕೊರೆಯುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವೂ ಅಷ್ಟೇ ಚತುರತೆಯಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪಾವತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಂಚನೆ ಪ್ರಕರಣಗಳು 2027ರವರೆಗೆ ಶೇ. 131ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಯವಹಾರದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಗಾ ಇಡಲು ಪ್ಯಾನ್-ಆಧಾರ್ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಅವುಗಳನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೇ ತಿಳಿಯದೆ ಸಾಲ ಮಂಜೂರಾತಿ, ಖಾತೆಯಿಂದ ಖಾತೆಗೆ ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆ ದಂಧೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಭಾಗಿಯಾದ ಬಹಳಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಇವೆ. ಇದಕ್ಕೊಂದು ತಾಜಾ ಉದಾಹರಣೆ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ₹35 ಲಕ್ಷ ಸಾಲ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿರುವುದು.

ವಂಚನೆಗೆ ಬಹುರೂಪ

ಆನ್‌ಲೈನ್ ವಂಚನೆಗೆ ಹಲವು ಮುಖಗಳು. ಫಿಶಿಂಗ್, ಸ್ಕಿಮಿಂಗ್, ವಿಶಿಂಗ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಮೂಲ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ ಹೋಲುವ ನಕಲಿ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಬಳಸಿ, ಅಂತರ್ಜಾಲ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಗ್ರಾಹಕರ ಭಾವಚಿತ್ರ, ಬೆರಳಚ್ಚು, ಮುಖ ಚಹರೆ, ಧ್ವನಿ ಬಳಸಿ ಅವುಗಳನ್ನೇ ಅಸ್ತವಾಗಿ ಕೊಂಡು ನಮ್ಮದೇ ಕ್ಲೋನ್ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸೋಷಿಯಲ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿತ ಸಾಧನೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೊಡ್ಡ ಜಾಲವೇ ಇದೆ. ರಶ್ಮಿಕಾ ಮಂದಣ್ಣ, ಕತ್ತಿನಾ ಕೈಫ್, ಸಾರಾ ಅಲಿಖಾನ್ - ಹೀಗೆ ಜನಪ್ರಿಯ ನಟಿಯರ ಚಿತ್ರ ಬಳಸಿ ಅವರದ್ದೇ ವಿಡಿಯೋಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಹರಿಯಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 'ಡೀಪ್ ಫೇಕ್' ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರ ಧ್ವನಿಯನ್ನೂ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಬಳಸಿ ಕನ್ನಡದ ಚಲನಚಿತ್ರ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಸಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ಆನ್‌ಲೈನ್ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಯ್ಯಲೂ ಇದೇ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಬಳಸಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ.

ಕೆಲವು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಕಳ್ಳರು, ಮಾಲ್‌ವೇರ್ ಎಂಬ ಕುತಂತ್ರಾಂಶವನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಮೊಬೈಲ್‌ಗೆ ಸಣ್ಣದೊಂದು ಲಿಂಕ್ ಕಳುಹಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಕ್ಲಿಕ್ ಮಾಡಲು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಮೊಬೈಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುತಂತ್ರಾಂಶವನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಮೂಲಕ, ಆ ಮೊಬೈಲ್ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುವ ಯಾವುದೇ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಈ ಕುತಂತ್ರಾಂಶ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಈ ವಂಚಕರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ವಂಚಕರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗೆ ಖನ್ನ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಯುಪಿಐ ವಂಚನೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸದ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜನಪ್ರಿಯ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಹಾರ 'ಯುಪಿಐ'. ಮೊಬೈಲ್ ಮೂಲಕ ಗೂಗಲ್ ಪೇ, ಫೋನ್ ಪೇ, ಪೇಟಿಯಂ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರೆ ಪೇಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಸರಳವಾಗಿ ಪಾವತಿಸುವ 'ಯುಪಿಐ' ಈಗ ವಂಚಕರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಕ್ಯಾಶ್‌ಬ್ಯಾಕ್ ಎಂದು ಆಸೆ ತೋರಿಸುವ ವಂಚಕರು, ಕ್ಯುಆರ್ ಕೋಡ್ ಕಳುಹಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಲು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಖಾತೆಯ ನಕಲು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ತಿಳಿಯದೇ ತಮ್ಮ ಖಾತೆಗೆ ಹಣ

ವರ್ಗಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತಂತ್ರ ವಂಚಕರದು. ಸೋಷಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದೇ ನಕಲು ಖಾತೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ತಾನು ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ತಕ್ಷಣ (ಅವರು ನೀಡುವ ಫೋನ್ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ) ಹಣ ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ವಂಚಕರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಸೈಬರ್ ವಂಚನೆಯ ಹತ್ತು ಹಲವು ದಾರಿಗಳನ್ನು ವಂಚಕರು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 2023ರ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧ ವರದಿ ಪೋರ್ಟಲ್'ಗೆ ಒಟ್ಟು 7 ಲಕ್ಷ ದೂರುಗಳು ಸಲ್ಲಿಕೆಯಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ದೂರುಗಳು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿವೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಅದರ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ವಂಚಕರ ಜಾಡೂ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಸಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆನ್‌ಲೈನ್ ವಂಚನೆ ಪ್ರಕರಣ 2020ರ ಜನವರಿಯಿಂದ ಶೇ. 77.4ಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಐಐಟಿ ಕಾನ್ಪುರ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ 'ಫ್ಯೂಚರ್ ಕ್ರೈಮ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಫೌಂಡೇಷನ್' ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ. ಡೆಬಿಟ್ ಹಾಗೂ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 2022-23ರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ₹276 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದ ವಂಚನೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹೇಳಿದೆ. 2020-21ರಲ್ಲಿ ಇದು ₹119 ಕೋಟಿ ಇತ್ತು. 2021-22ರಲ್ಲಿ ₹155 ಕೋಟಿಗೆ ಏರಿಕೆಯಾಯಿತು.